

Карађорђевићи

ИМОВИНА И ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ

www.ilustrovana.com
22. АПРИЛ 2014. • БРОЈ 2882
ЦЕНА 99 ДИНАРА

ISSN 0519-2578

PRINTED IN SERBIA

Грб српског краљевског дома Карађорђевића цртеж Д. Ацовић

Краљевски породични грб Карађорђевића цртеж Д. Ацовић

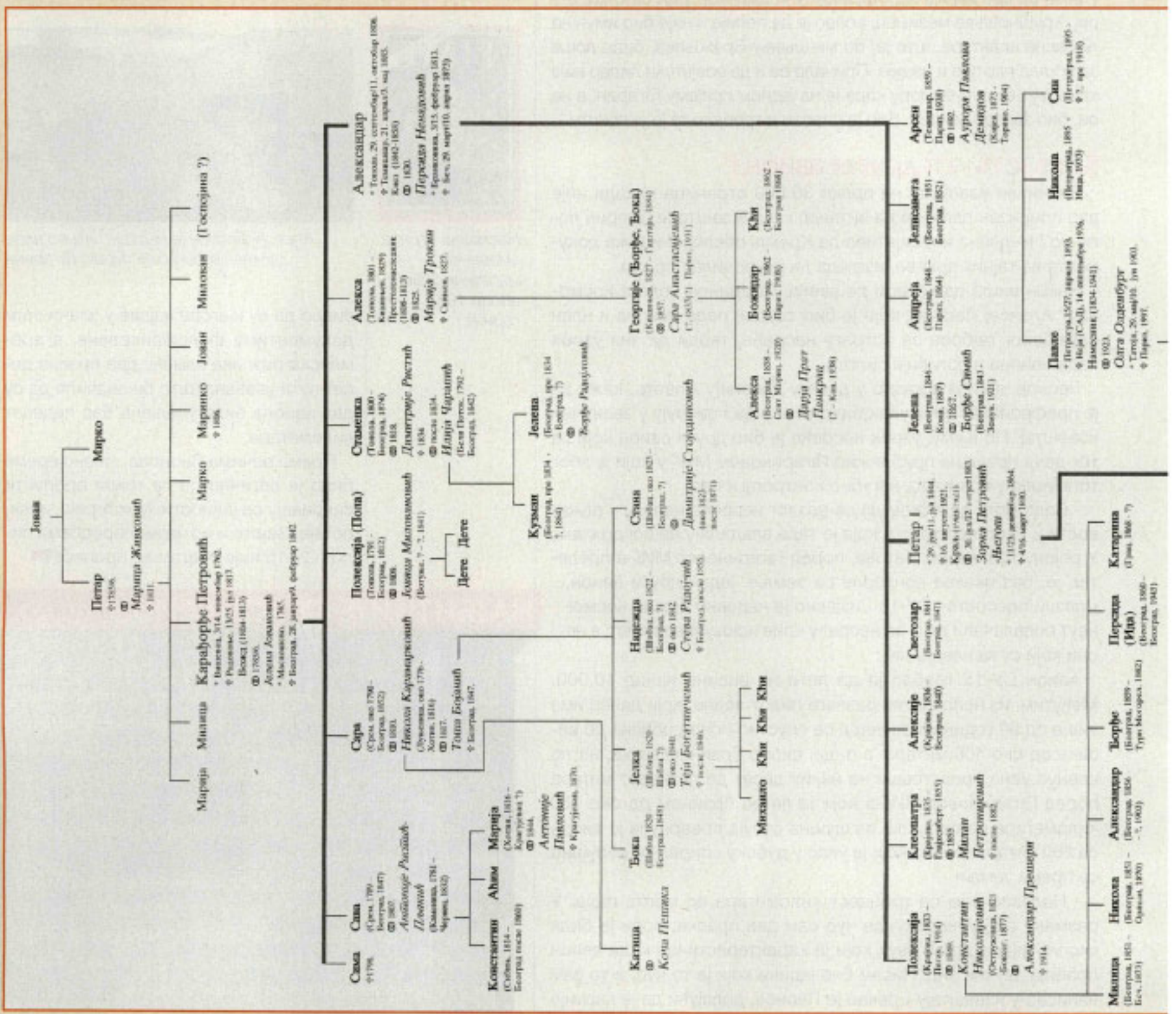

Грб Краљевине Србије цртеж Д. Ацовић

Грб Краљевине СХС цртеж Д. Ацовић

Најпотпунији родослов Карађорђевића

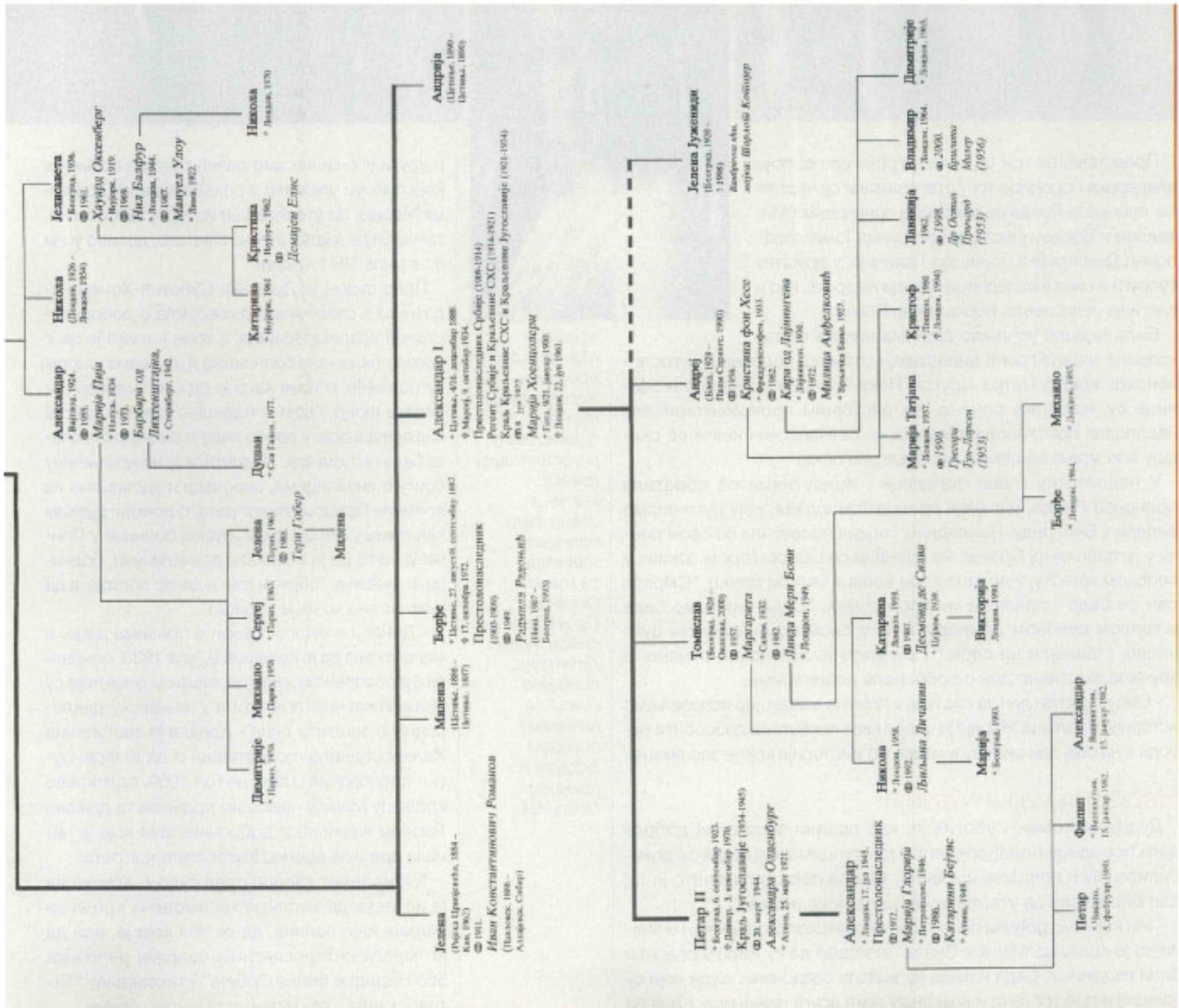
КАРАЂОРЂЕВИЋИ У ВРТЛОГУ 21. ВЕКА (1)

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК СКИДА РУКАВИЦЕ

Као и сви други грађани којима су одузети права и имовина без било каквог основа после Другог светског рата, и Карађорђевићи, чије породично стабло објављујемо, траже правду за себе. О тој дугој борби причају за "Илустровану Политику", као и о размирицама које потресају ову фамилију, што је било очигледно и прошлог понедељка, када је рехабилитована краљица Марија

СРЂАН ЈОКАНОВИЋ

У прохладно јутро 14. априла, свечану салу београдске Палате правде испунило је осам чланова породице Карађорђевић и стотинак њихових пријатеља, знатижељника, студената права и припадника медија. Аплаузом су испратили говор адвоката Душанке Суботић-Хомен којим је тражила рехабилитацију краљице Марије, као и одлуку Вишег суда да учини ништавим указ из 1947. којим су њој и осталим Карађорђевићима одузета грађанска права, имовина и забрањен повратак у земљу. >>

Page: 26

Reach: 36829

Country: SERBIA

Size: 2578 cm2

4 / 5

Представници три од четири гране ове српске владарске породице тог јутра примали су честитке: принцеза Линда са синовима принчевима Михаилом и Ђорђем (наследници принца Томислава), принц Димитрије и принцеза Лавинија, у друштву супруга и сина (наследници принца Андреја), као и кнегиња Јелисавета, ћерка кнеза Павла.

Било је врло уочљиво да нема никога из такозване главне гране династије, потомака последњег југословенског краља Петра Другог. Неки чланови породице и званице су, најблаже речено, непристојним прокоментарисале недолазак престолонаследника на свечани чин којим се скидају све мрље са лика и дела његове баке.

У недостатку главе породице, присутнима се обратила принцеза Линда, удовица принца Томислава, коју дуго нисмо видели у Београду. Последњих година посветила се свом рачу у југозападној Србији, на граници са Црном Гором. Ужива у сеоском животу, у друштву три коња и четири мачке. "Смрзла сам се овде", признаје ми кроз осмех. "Сада бих тамо била у топлом вуненом џемперу, а не у овом комплету који дуго нисам стављала на себе." Принцеза је изгледала отмено, а звучала емотивно док се обраћала новинарима:

- Ово је срећан дан за све нас, изузетно важан, јер исправљамо историју. Краљица Марија је свој живот посветила добробити народа и на овај дан она заузима место у историји које је заслужила.

Народна мајка Марија

Душанка Хомен-Суботић је, као правни заступник доброг дела породице Карађорђевић у поступцима које воде за рехабилитацију и повраћај имовине, такође објаснила зашто је тај дан био важан за утврђивање историјске истине:

- Ми који смо рођени после Другог светског рата нисмо ни знали ко је краљица Марија. Знали смо само да су Карађорђевићи били издајници. Сада излазе на видело сведочења људи који су живели и пре тог рата и који знају неке друге чињенице. Када би

Краљица Марија и део породице Карађорђевић који је тражио њену рехабилитацију (слева): кнегиња Јелисавета, принцеза Лавинија са мужем Остином Причардом и сином, принц Димитрије, принцеза Линда са синовима принцем Ђорђем и принцем Михаилом

и други уложили само делић труда и времена, које смо ми уложили у рехабилитацију краљице Марије, за утврђивање историјских истина, тачно би се знало шта се, заправо, десило уочи 6. априла 1941. године.

Пред судом је Душанка Суботић-Хомен надахнуто и свеобухватно говорила о доброчинствима краљице Марије, о томе колико је свог новца поклањала болницама и школама широм Југославије, о томе како је од свог мираза основала фонд у који је годишње улагала триста хиљада динара, у време када је официрска плата била пет хиљада. Подсетила је на краљичину бригу о инвалидима, сирочади и удовицама из времена Првог светског рата, о помоћи руским кадетима у Белој Цркви, руској болници у Панчеву, на то да је оснивала поликлинике, болнице, гимназије, "објекти који и данас постоје, а да нико не зна ко их је подигао".

- Данас се много говори о правима деце, а мало ко зна да је краљица 9. јула 1933. основала Југословенску унију за заштиту деце чији су циљеви касније пренети и у женевску декларацију о заштити деце – додала је заступница Карађорђевића, подсетивши и да је француски председник Шарл де Гол 1959. одликовао краљицу Марију највишим орденом те државе Легијом части због доброчинства које је чинила пре и за време Другог светског рата.

Током самог говора пред судом, Хоменова је истакла да непокретна имовина краљице Марије није велика, да се зна која је, али да је "многи интересантнији садржај депозита 555 Народне банке Србије" - такозваног "Титовог сефа", откривеног прошле године.

Page: 26

Reach: 36829

Country: SERBIA

Size: 2578 cm2

5 / 5

Пошто је, што се медија тиче, унутар суднице настала збрка јер је, наводно, судија одобрио медијима да слободно снимају и извештавају са тог чина, а председник суда тај позив поништио, бројне телевизијске камере и новинари чекали су више од једног сата испред Палате правде да породица Карађорђевић изађе како би направили снимак и узели неку изјаву.

Мира против фоторепортера

На излазу из зграде, кнегињу Јелисавету је чврсто под руку држала новинарка Мира Адања-Полак, због чега су сниматељи и фоторепортери већ почели да негодују, желећи "чисту слику" кнегиње. Убрзо потом, свих осморо чланова породице Карађорђевић је стало да позира пред објективима и секунд пре него што су се видели блицеви, породици је притрчала Мира Адања-Полак и опет се чврсто прихватила кнегиње Јелисавете. Фотографи су почели да се буне, а Полакова их је упитала "што сте нервозни"?

- Пустите да прво урадим посао, па се ви после сликајте колико хоћете – узвратио је један "нервозни".

- Па, ово је мој посао – није се дала упорна Мира.

- Шта, да нисте и ви Карађорђевић – додатно се изнервирао млади колега?!

- Скоро да јесам – већ је узнемирено и нервозно покушавала да се извуче Мира.

Фотографи су, ипак, успели да направе снимак који су желели, и док су се са киселим осмехом питали како је могуће да неко буде "скоро па Карађорђевић", као у оној причи о девојци која је само мало трудна, или то Мира планира да се уда за неког принца из породице, новинарка је прекорила младог фоторепортера: "Ја никада у животу нисам доживела да ме неко овако понизи!"

Неколико сати касније, духовити инцидент био је заборављен, јер је већ стигло саопштење из двора, од престолонаследника Александра, који сматра да је рехабилитација већ извршена 2001. и потврђена 2011. и да није било потребно покретати посебан процес прошле године. Готово истовремено, стигло је и саопштење правног заступника престолонаследника, адвоката Ђорђа Ђуришића, да најновија рехабилитација краљице Марије не би требало да утиче на поступак који се пред управним судом у Црној Гори води поводом враћања виле "Милочер" у Будви породици Карађорђевић. Вила, изграђена средином тридесетих година прошлог века, и данас је најрепрезентативнији угоститељски објекат на Црногорском приморју, тренутно у власништву једне сингапурске компаније. Пре Другог светског рата била је у власништву краљице Марије и многи мисле да не би требало да буде дилеме око тога да наследници три сина краљице Марије (краља Петра Другог и принчева Томислава и Андреја) то треба да наследе.

Завера дела породице

Међутим, недавно је Душанка Суботић-Хомен у разговору за наш лист споменула тестамент краљице Марије по коме она сву своју имовину оставља само Томиславу и Андреју, за које је била више везана него за Петра, са којим се чак и сукобила због његове одлуке да се у Лондону ожени грчком принцезом Александром, у време док је Други светски рат још трајао.

Питање наследства је неизоставно везано, чини ми се, за рехабилитацију оних коју су наследство оставили, али и за односе у породици Карађорђевић који, након прошлгодишњег примирја током преноса посмртних остатака више преминулих чланова фамилије у цркву на Опленцу, поново кључају. У ексклузивном разговору за "Илустровану Политику" престолонаследник Александар не крије огорчење и разочарање појединим изјавама и поступцима чланова своје породице.

Зашто заиста нисте присуствовали рехабилитацији краљице Марије?

- То је прича о рехабилитацији рехабилитованих. Први пут је то учињено законом из фебруара 2001, а потом поновљено 2011. године. На крају, да нису били рехабилитовани, не би имали сахрану на државном нивоу. С друге стране, мислим да је део породице направио заверу против мене, јер уопште нисам био обавештен да ће се нешто дешавати у суду прошлог понедељка. Био сам шокиран када сам видео Танјугову вест о томе, са три фотографије које су је пратиле. Можда је све то део процеса у коме неко треба да дође до новца користећи презиме Карађорђевић?

Али, мени су из тима за рехабилитацију рекли да сте добили позив да присуствујете доношењу одлуке о рехабилитацији?

Престолонаследник Александар сматра да је део породице сковао заверу против њега

- Није истина. И ми овде имамо сва средства телекомуникације, користимо услуге "Телекома", која је веома поуздана компанија, имамо одличне Интернет везе, имамо адресу и никада нисмо добили позив у било ком облику. Хтео бих да скинем рукавице овог пута: многи покушавају да зараде на рачун моје породице. Чему непотребна рехабилитација? Па мој отац је сахрањен у Србији, он никада није ни био проглашен државним непријатељем. Заправо, постоји само једна особа која је морала да буде рехабилитована и то је кнез Павле. Срећан сам што се то десило, јер сам био веома близак кнезу и веома га ценио и волео. Био сам у његовом париском дому више и чешће него његова сопствена породица, да будем потпуно искрен. Можете крупним словима да напишете да ми је доста тога да се моје име и имена чланова моје породице провлаче кроз блато које други праве.

Зашто би то радили људи који су такође чланови породице Карађорђевић?

- Необјашњива љубомора се створила када смо супруга и ја дошли овамо да живимо 17. јула 2001. године.

(Наставак интервјуа у следећем броју)

Престолонаследник Александар и принцеза Катарина у Краљевском двору на Дедињу

илустрована династија

КАРАЂОРЂЕВИЋИ У ВРТЛОГУ 21. ВЕКА (2)

СА ОСВЕТОМ

НЕМА БУДУЋНОСТИ

Снимак: Ж. Силић

У наставку интервјуа престолонаследник Александар одговара на оптужбе свог брата од стрица принца Владимира, објашњава како би могла да изгледа судбина имовине Карађорђевића када једног дана буде враћена и зашто се није светио онима који су уништили његову породицу

СРЂАН ЈОКАНОВИЋ

Рехабилитација краљице Марије и судски поступак враћања имовине одузете после Другог светског рата поново је у јавност изнео сложене односе у породици Карађорђевић. Уместо да буду јединствени и изборе се за своја права, да заједно уживају у њима и дају пример грађанима Србије, то се углавном не дешава. У једном тренутку, када су прошле године преношени посмртни остаци неколико припадника породице, чинило се да су чланови ове велике фамилије поново сложни. Сада се испоставило да је то био привремени предах.

Док је већи део породице имао представнике у суду када је краљица Марија рехабилитована, из краљевског двора, где живе престолонаследник Александар и његова супруга принцеза Катарина, није било никога. Док су присутни го-

ворили како су и они били позвани, житељи двора су нам рекли како је то лаж и завера дела породице. Принц Александар је додао да више не жели да разговара у рукавицама, да му је доста тога да се неки људи ради стицања богатства користе његовим именом и да је узрок томе велика љубомора коју одређени чланови породице осећају према њему, откада су он и супруга почели да живе у двору 2001. године.

- Много сам радио како бих могао да се вратим у домовину, а и моја супруга је томе допринела својим хуманитарним радом. Деценијама већ оснива хуманитарне организације и њима посвећује највећи део свог дана. Ја сам био укључен у демократске промене деведесетих година, увек желећи да Србија буде истински демократска земља и да буде цењена у међународним односима. На несрећу, десили су се ратови, људи су гинули, бивали избеглице. Ја никада нисам хтео да сарађујем са режимом који је учествовао у таквим стварима, за разлику од неких других чланова породице. Било би добро да сви будемо >>

Page: 27

Reach: 36829

Country: SERBIA

Size: 1572 cm2

2 / 3

сложни, да гледамо у будућност и не радимо на штету народа Србије који је већ много претрпео због лудила насталог распадом Југославије. Овдашњи режим је радио по једноставном принципу "завади па владај", као што су то некада Британци чинили у Индији. У таквој ситуацији ја сам заузео став – против НАТО, против режима, за демократију.

Само Владимир против

Лане је изгледало да бар породица Карађорђевић више није подељена?

- И ја сам тако мислио. Захвалан сам и претходној и садашњој влади што су омогућили рехабилитацију и повратак остатака неколико чланова породице међу којима су кнез Павле, кнегиња Олга, кнез Никола, моји отац, мајка, бака и принц Андреј. Сви су били срећни због те величанствене сахране наших предака у својој отаџбини, осим једне особе: принца Владимира. Уместо да поштује чињеницу да ће и његов отац принц Андреј да почива у истој гробници са својим родитељима и браћом, он је хтео свог оца да искористи за нешто друго.

За шта би принц могао да искористи свог покојног оца?

- То морате да питате њега! Владимирови браћа и сестре су били сто одсто за оно што је урађено и скидам им капу због тога, урадили су праву ствар. Мислили смо да би једини проблем могао да настане у Калифорнији, са принцезом Евом Маријом, удовицом принца Андреја, али чак је и она поштовала нашу намеру. У почетку је мало негодовала и то је у реду, али касније је схватила да је ово земља која поштује династију Карађорђевић, да је задужбина на Опленцу дивно место где почивају сви Карађорђевићи.

Да ли мислите да је окупљање целе породице немогућа мисија или ћете и даље покушавати да окупите и живе Карађорђевиће као што сте то учинили са мртвима?

- Покушао сам да окупим породицу у Лондону још пре него што смо се вратили у Србију да живимо. Био је то леп сусрет, али свако је очекивао нешто, не у еврима који тада нису постојали, већ у немачким маркама, доларима... Сећам се тог сусрета веома добро. Знате, моји односи са принцем Владимиром и његовом супругом принцезом Бригитом били су веома добри. Када су се својевремено венчали пред матичарем, Владимир ме је замолио да им помогнем да Бригиту преведе у православље како би се венчали у православној цркви и да им организујем венчање по православним обичајима. Благословен сам што имам јако добре и присне односе са нашом црквом и организовао сам истог тренутка да се уради све што је принц Владимир тражио. Никада ми нису рекли хвала за то, од њих сам добио само критике.

Не знам о чему он прича

Какве критике?

- Када је долазио у двор, наводно је, каже, обезбеђење двора претресало његове торбе. Онда је причао да сам му рекао да може да преспава у орману у подруму када дође у двор. Каква глупост! Он је одседао управо овде, у Краљевском двору, у апарману краљице Марије, кад год је долазио у Београд, и то је било много пута. Одседао је и у Белом двору. Чак сам му допустио и да свештеник спава са њим, мислим у соби до његове. У двору је Владимир чак давао и

интервјуе за медије и не знам о каквом орману он може да прича?!

Да ли мислите да је рехабилитација услов за повраћај имовине и да је због те имовине нарасла тензија међу члановима породице?

- Рекао сам вам раније да је само једна особа из наше породице требало да буде рехабилитована, она у чије време владавине је потписан тројни пакт. Ако читате закон из 2001, видите да он потпуно одбацује Кардељеву уредбу из 1947. године када је Карађорђевићима забрањен повратак у земљу и одузети им имовина и држављанство.

Шта се дешава са реституцијом што се тиче ваше породице, докле се стигло?

- Сви пратимо законе и редовне процедуре и морам да честитам Душанки Суботић-Хомен која је велику ствар ура-

Фотографијама демантује тврдње брата од стрица: принц Владимир (иза принцезе Катарине) и принцеза Бригита (прва здесна) су били чести гости на Двору

дила по том питању, као и наши адвокати Ђорђе Ђуришић и Дарко Спасић. Сада треба само да чекамо одлуку суда. Мени лично се Закон о реституцији не допада, али срећни смо што неки други људи не живе овде, јер таквих случајева имате по Србији, и што суд може лако да установи како је 1938. године подељена ова имовина на три дела. Друга ствар су покретне ствари из сефа 555 пронађеног у Народној банци. Бојим се да ће то бити бесконачан процес, али супруг принцезе Лавиније, господин Причард, изнео је предлог да се позову стручњаци неке светске аукцијске куће, попут Сотебија или Кристија, да фотографишу све и процене вредност. Већ постоји пример како су потомци Романових добили сви по једнак део од депозита руске царске породице који је пронађен у сефу министарства иностраних послова Шведске. То је било неколико милиона евра, а при том

Page: 27

Reach: 36829

Country: SERBIA

Size: 1572 cm2

3 / 3

је направљен и прелеп каталог тих драгоцености који данас има велику историјску важност.

Хвала Едварду Кардељу

Ви тачно знате шта од непокретности припада вашој породици?

- Наравно, комунисти су били веома ефикасни, импресиван је начин на који су после рата до детаља пописали шта се све одузима мојој породици. Едвард Кардељ је то урадио и могу да му будем захвалан за то. Уколико неки људи сада живе тамо, у тим кућама, ви их не можете једноставно избацити и веома је компликовано питање када се наша имовина врати, шта урадити са њом. Породица мора да буде јединствена, а не да раде једни против других. Мора да се нађе добра формула за све људе којима је после рата одузета имовина, да ли ће им бити извршена надокнада у новцу, дата нека друга имовина или враћено баш оно што је припадало њиховим прецима.

Да ли мислите да ће бити лакше добити натраг ту имовину него да се породица договори како да је подели?

може да се користи ово место, а породица Карађорђевић треба да схвати да је ово комплекс од националног значаја. Неки договор на крају треба да се постигне.

Незгодно је што је овај двор истовремено и ваш дом?

- Да, са првим демократским премијером Зораном Ђинђићем постигли смо тај договор да се вратимо у дом наших предака. Три дана после 5. октобра када сам се вратио у Србију да у њој останем, Ђинђић ме је питао где су ми кола. Паркирана испред владе, рекао сам. Хајдемо на Дедиње, идемо да повратимо вашу кућу. Рекао сам да би било сувише лако узети нешто, да на томе треба да се ради и са председником Коштуницом. Ђинђић је свим срцем био за наш повратак у кућу коју је изградио мој деда, као и сви политичари који су после владали Србијом.

- Мислим да садржај сефа 555 треба да иде на аукцију и породица се већ договорила око тога. Сви чланови породице и њихови адвокати тачно знају шта се налази у том сефу. Мислим да породица свакако треба да добије надокнаду због тога што им је то комунистички режим отео.

Постојала је идеја да се све то изложи у неком Краљевском музеју овде у оквиру дворског комплекса на Дедињу?

- Најпре треба сачувати овај комплекс. Постоји овде место за музеј, близу улаза, тамо где је гардијска кућа, и вођени су разговори са владом о стварању музеја где би разне ствари везане за историју династије биле изложене, а можда нешто и из тог сефа. Али, ово место је у веома лошем стању, као и зграда Белог двора, о чему принц Владимир ништа не зна. А знање је веома важна ствар.

И овај дворски комплекс са два двора треба поделити на три дела: како то учинити?

- То има везе са тим шта ће државна комисија одлучити у каквом је стању Бели двор где не функционише ништа, од струје и канализације до крова који прокишњава. Ово је дивно место где би могли да одседају председници и краљеви уместо да буду у хотелима када долазе у Београд. У време самита несврстаних овде је на вечери било деведесет министара иностраних послова из целог света и то је начин на који

Горе десно: принц Владимир и принцеза Бригита са престолонаследником и његовом супругом. Горе лево: принцеза Катарина, принцеза Бригита, принц Владимир, принц Александар, принцеза Катарина (ћерка принца Томислава) и пријатељи из Индије

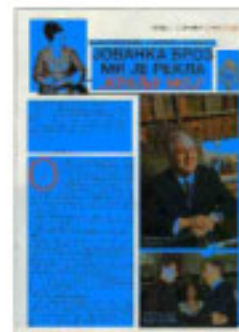
С обзиром да су комунисти вашој породици све узели и протерали је из земље, ви нисте били много строги према њима, након вашег повратка?

- Ја никада нисам тражио освету и у пријатељским сам односима са наследницима некадашњих комуниста, социјалистима, са бившим премијером Ивицом Дачићем. Ако тражимо освету, ту нема будућности. Овде у двору смо задржали све симболе из протеклих деценија док су комунисти управљали нашом имовином, и петокраке, и гроб Даворјанке Пауновић, Титове љубавнице, и рупе од партизанских метака по иконама и црквеним орнаментима, све смо задржали, све је то део наше историје.

Вашег оца је прогнао Јосип Броз, а ви сте неколико деценија касније упознали једног другог Јосипа Броза?

- Јесам, и он није једини Броз кога сам упознао!

(Наставак интервјуа у следећем броју)

КАРАЂОРЂЕВИЋИ У ВРТЛОГУ 21. ВЕКА (3)

ЈОВАНКА БРОЗ МИ ЈЕ РЕКЛА „КРАЉУ МОЈ“

Престолонаследник Александар нам је, у ишчекивању враћања имовине његовој породици, причао о томе колико се његов отац краљ Петар Други мучио да заради за живот и како су он и његова три сина завршили факултете и, као већина обичних људи, радили послове за које су се школовали

СРЂАН ЈОКАНОВИЋ

Од одрастања у краљевском окружењу преко избеглиштва и сиромаштва, до повратка у домовину и борбе да им се врати отето (грађанска права, углед и имовина), чланови породице Карађорђевић до овог циља долазе како знају и умеју. Са принцем Александром разговарали смо у његовом дому, у краљевском двору на Дедињу, о томе шта очекује од рехабилитације својих предака, зашто је љут на неке чланове шире фамилије и какав је имао однос према представницима власти која је променила живот и судбину његове породице.

На крају прошлог наставка, после објашњења односа према комунистима, стигли смо и до његове бивше прве комшинице на Дедињу – Јованке Броз.

Кога сте са презименом Броз упознали, осим Титовог унука Јошке?

- Јованку! Ургирао сам да добије одговарајућу пензију, што се није десило до краја њеног живота. Није се последњих година осећала добро, имала је катаракту, али је водила фасцинантне разговоре са мојом породицом. Једном смо моја супруга и ја били са мојим сином Филипом и сви смо се ослављавали именом. Када је Пјер Карден долазио у двор да одржи добротворну модну ревију овде, питао нас је да ли може да дође Јованка које се сећа када је био гост код ње и Тита. Пренели смо јој позив, али је одбила, јер је мислила да не изгледа довољно добро за такву свечаност. Нажалост, она је ретко напуштала кућу у којој је живела и ниједном није дошла да нас посети.

Често сте се сретали са Јованком?

- Јесам и увек када бих долазио у посету, говорила ми је „добродошао, краљу мој“. Имала је невероватне приче да нам исприча, као и чудесну збирку фотографија разних људи који су њој и Титу долазили у посету. Међу њима је био и грчки краљ Павле са супругом принцезом Федериком, а уз фотографије били су сјајни описи тих посета.

Престолонаследник
Александар

СНИМКИО Ж. СИЊОБАД

Принц Александар и
принцеза Катарина у
друштву Јошке Броза

Page: 25

Reach: 36829

Country: SERBIA

Size: 1511 cm2

2 / 3

Како се осећала у кући коју је ваш деда изградио, а њен муж му је отео?

- Рекла ми је да је посећивала овај двор, да су ту приређивали пријеме и гледали филмове, али да никада у њему није преспавала. У њихову савест нисам никада покушавао да дирам, то је њихова ствар, а што се мене тиче, освета никада није била нешто о чему размишљам. Док је у свету био Други светски рат, ми смо у Југославији имали и грађански рат, много је људи изгинуло на обе стране и било је страшно што је после искуства са концентрационим логорима за време рата, режим наставио да прави своје, попут Голог отока, и, после рата, да убија сопствени народ, само у име очувања власти и отимања имовине људи које је прогласио непријатељем народа.

И шта сад?

- Морамо да учимо из историје, да се молимо за жртве на обе стране и зато су нам ове рехабилитације неопходне. Мислио сам да ће се и рехабилитација Драже Михаиловића већ догодити, али још није. Ми морамо да одамо почаст и партизанима и четницима. Једино што бих могао да признам Титу као занимљив потез је окупљање несврстаних земаља, скуп занимљивих, часних и бројних земаља, од којих су неке велике, попут Египта и Индије. Али, сва та масовна убијања која је радио... то је страшно.

За то време ваши родитељи, краљ Петар Други и принцеза Александра, имали су сувише својих мука?

- Прво, није било никаквог воза са благом, осим у Дизниленду, који је кренуо у избеглиштво са мојим оцем. Мој отац је веома тешко живео, а оно мало новца који су имали за време рата трошен је на рад владе у избеглиштву, а било је још горе после

онога што се десило 29. новембра 1945. када је декларацијом скупштине укинута монархија. Тако је мој отац морао да почне да ради разне послове да би преживео, послове којима није био вичан, јер он је одрастао изолован од тог света бизниса. Школовао се да буде краљ, имао је професоре који су долазили у двор, где је, још малолетан, имао сасетанке са политичарима, генералима...

И чиме се бавио после рата?

- Био је директор у неким фирмама, понекад успешан, као у послу са пластиком, а понекад не, као када је радио односе са јавношћу у фирми која је банкротирала. Једна катастрофа је сустизала другу. Тешко је, знате, запослити бившег краља! Наша дијаспора му је доста помагала, с једне стране, а, с друге, одмагала. Једна велика трагедија. Он и мајка су стално мењали место боравка и када бих за распуст долазио са школовања код родитеља, они су сваке године имали други дом, некад у Швајцарској, некад у Енглеској, некад у Америци, Италији, на југу Француске, свуда и увек им је недостајао осећај да имају неки свој дом, а највише земља коју је волео и кућа у којој је рођен и одрастао.

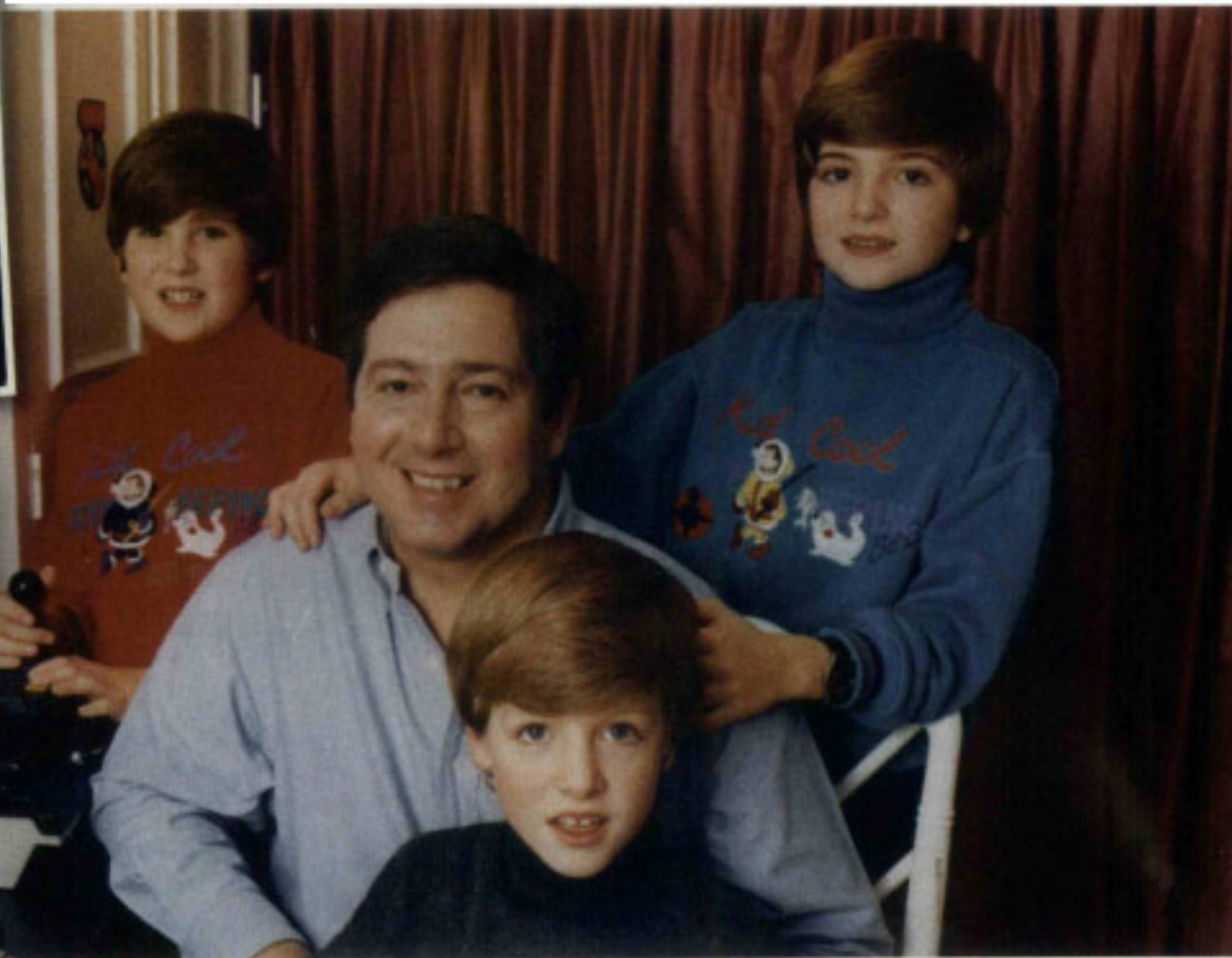
Принц Александар са мајком принцезом Александром и оцем краљем Петром Другим

Фотографије из породичног албума краља Петра Другог и принцезе Александре. На већини њих је и њихов син, садашњи престолонаследник Александар. Породица се стално селила и није знала где им је дом

Време рата: млади краљ Петар Други са британским премијером Винстоном Черчилем и генералом Бернардом Монтгомеријем

КАРАЂОРЂЕВИЋИ У ВРТЛОГУ 21. ВЕКА (4)

БУДУЋИ ПРИНЦ РАДИО НА ПУМПИ

Принц Александар и принцеза Катарина су скромно живели осамдесетих година у Лондону са синовима Петром, Филипом и Александром

Сећања на детињству код принца Александра често изазивају помешана осећања. Школујући се у интернатима по свету, стицао је лепо образовање, а има и данас другаре из школске клупе. Међутим, одлазећи током распуста код родитеља, краља Петра Другог и принцезе Александре, уместо топлог родитељског дома најчешће је наилазио само на топао осмех оца и мајке који би брзо био замењен бригом и питањем – где ћемо сутра?

Знали су једино да не могу натраг, у своју домовину, одакле су били протерани заувек. Краљев једини син тада још није могао да сагледа ситуацију и схвати да је му је отац постао најтрагичнији припадник породице Карађорђевић. Краљ Петар Други је био тек дечак од једанаест година када му је погинуо отац краљ Александар Први у Марсеју. Био је малолетни краљ који није владао и наставио је да живи у великом београдском двору потпуно сам: два млађа брата Томислав и Андреј били су у Лондону на школовању, а мајка краљица Марија била је углавном са њима.

Тек је постао пунолетан с почетком Другог светског рата и Титу и Черчилу било је лако да "предриблају" голобрадог наивног краља око чије наклоности су се бориле разне фрак-

Краљ Петар Други није са собом однео никакве товари блага у избеглиштво и после Другог светског рата живео је више него скромно, издан и преварен од многих, често не знајући где му је дом. Његов син престолонаследник Александар такође је провео детињство идући за родитељима. Почео је боље да живи тек када се запослио. Целог живота је радио, стварао и штедео, баш као што то сада чине његови синови

СРЂАН ЈОКАНОВИЋ

ције српске владе у избеглиштву. После рата краљ је остао без земље, новца, народа, куће. Имао је само младу жену и бебу. Касније га је наша дијаспора развлачила на све стране, а несрећни краљ је подлегао алкохолу који га је одвео у болест и развод од вољене Александре која ниједном није крочила у земљу чија је краљица постала 1944. удајом за краља Петра Другог. Уследила је неуспешна трансплантација јетре и прерана смрт младог краља који је умро у 47. години, у болници у Денверу, где је примљен под псеудонимом Петар >>

Page: 29

Reach: 36829

Country: SERBIA

Size: 1523 cm2

2 / 3

» Петровић. И после смрти није имао мира, јер су се о његово мртво тело отимале две фракције српске цркве. Иако је чак тридесет хиљада људи дошло на сахрану у манастир у Либертвилу крај Чикага, краљева пријатељица Мици Лоу сведочи да су почившег краља опљачкали они који је требало да га чувају – све личне ствари, краљевско знамење, ленту, круну, ордење, одела, књиге, пиџаме, чак и пасош.

Сина у Народну банку?!

Неколико година касније, његов син јединац принц престолонаследник Александар оженио се бразилском принцезом Маријом да Глоријом од Орлеана и Браганце с којом је добио три сина – Петра, Филипа и Александра. После десет година брака уследио је развод и нови брак 1985. са садашњом супругом, принцезом Катарином.

Принц је мењао послове, али никада, каже, није чекао милостињу од других.

- И ја сам, као и већина људи на свету, морао да зарађујем за живот. Мој први прави посао био је у војсци. У ствари, први посао који сам радио био је да точим гориво на бензинској пумпи у околи-

Престолонаследник Александар у време када је радио у војсци и био шампион у скијању

Принц Филип на Београдском маратону

ни Женева. То су били летњи послови које сам радио са другарима и добијали смо напојнице од којих смо куповали сендвиче, улазнице за биоскопе и сличне ствари. Власник те пумпе био је наш пријатељ, а и сада смо у контакту. Први прави посао био је у британској војсци где сам био официр и имао добру плату.

Шта сте после војске радили?

- Када сам се оженио и напустио војску, запослио сам се у компанији која је продавала осигурања, са седиштем у Рио де Жанеиру. Помогла су ми пријатељства и познанства која сам имао да бих убедио људе да дођу на састанак. После тога бавио сам се односима са јавношћу и рекламним кампањама и то је био занимљив посао који сам за једну америчко-британску фирму радио у Лондону, Рију и Њујорку. Потом сам се вратио продаји осигурања у Чикагу, Њујорку и Вашингтону и та компанија ме је послала у Лондон где сам радио осигурања за авио и бродске компаније. После тога сам се придружио једној компанији која је пласирала новац у различите послове у области банкарства и финансија.

Син Филип је од вас наследио љубав према банкарству?

- Он је увек био заинтересован да зарађује новац и да га чува. Једини је који га чува, друга два сина га троше. Он има кутију са драгим камењем коју показује пријатељима и поносан је на ту колекцију.

Он би могао да преузме управљање Белог двора?

- Можда пре Народном банком! Никада у свом радном веку нисте имали повластице због свог порекла?
- Не, јер морате да доприносите ком-

Порорични одмор са сином у Калифорнији где млади принц Александар живи и ради

панији која вас је запослила, иначе ћете да добијете отказ! Ја сам то могао захваљујући свом образовању, које је било међународно, и везама које сам имао.

Синови бране Србију

Чиме се ваши синови баве?

- Петар има диплому из уметности и дизајна и користи најновије технологије у свом послу. Не припада ниједној компанији, слободан је у свом послу који раде са обе стране Атлантике, и у оквиру индустријског дизајна и у домену свега што постоји на Интернету, а ни ја не разумем све то. Некада је живео у Њујорку, сада је у Лондону, а неко време је радио и у Барселони. Филип је у банкарском сектору, у једној веома доброј фирми, али има диплому и из угоститељства и хотелијерства са једног доброг факултета у Лозани. Неко време имао је идеју да се тиме и бави, допадало му се то и много је научио у Швајцарској о томе, али сада је задовољан својим послом у банци. Александар је дипломирао на Универзитету Сан Франциска у Калифорнији и веома је добар у писању, чиме се доста бавио писањем за Интернет сајтове различитих компанија, па чак и за магацине. Његов сан је био да има ресторан и са пријатељима је ушао у партнерски однос да створе једну уметничку галерију и ресторан, јер то је комбинација која прија људима. Воли да дође у Београд и понекад се у граду изгуби од свих искушења која ту вребају. Каже да су најлепше девојке у Србији.

Сва тројица сами плаћају своје издржавање?

- Наравно, ја сигурно не плаћам! Сами себи уплаћују здравствено и животно осигурање, станарину, струју или гас, своје аутомобиле, бензин.

Да ли неко од њих види своју будућност у Србији?

- Сва тројица су веома везани за Србију и неколико пута сам у иностранству видео да, када неко почне лоше да говори о нашој земљи, они се успротиве, кажу "Ја сам Србин, пази шта говориш", а некада су и грубљи него што бих од њих то очекивао.

(Наставак интервјуа у следећем броју)

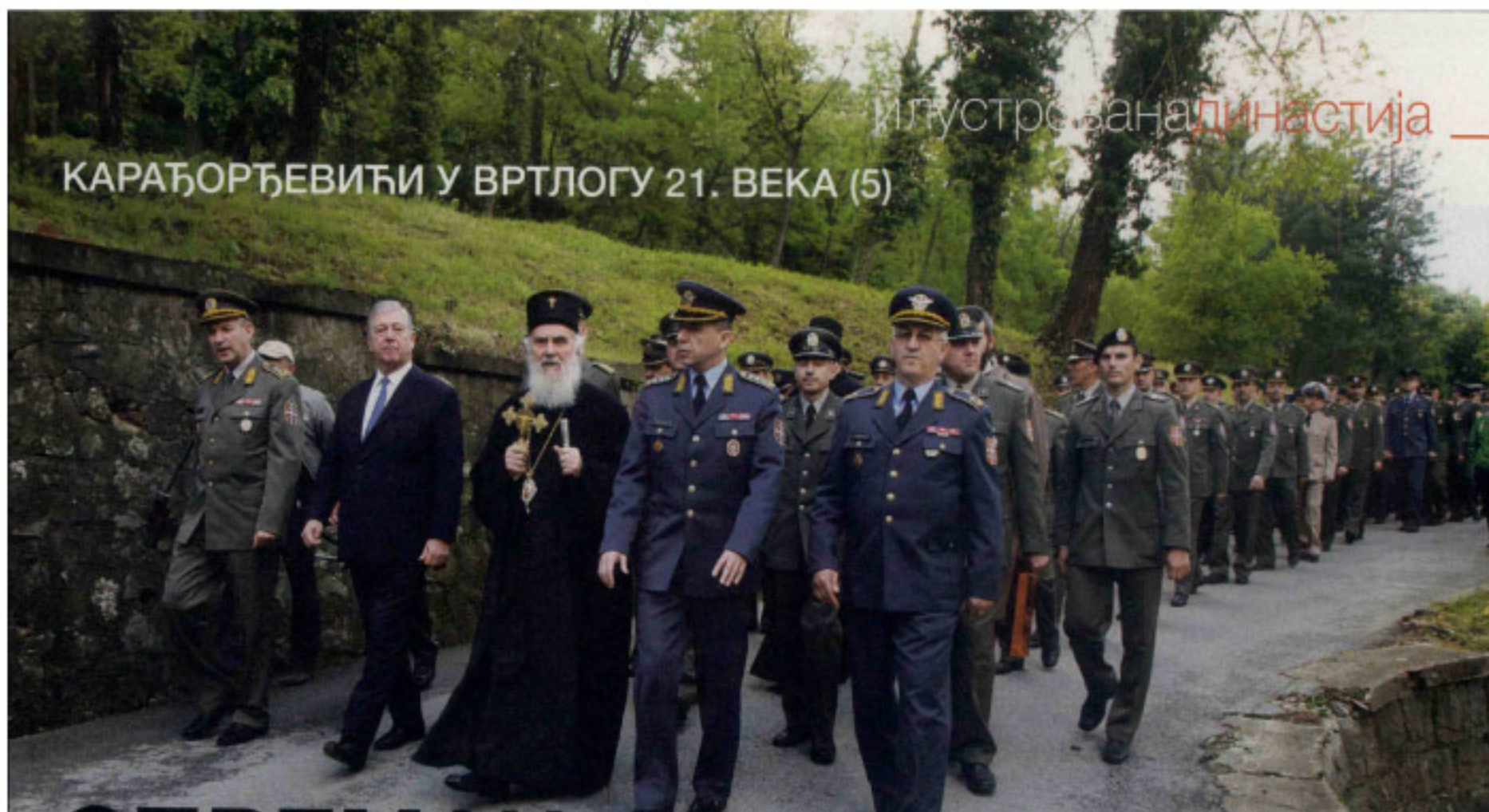

Сваки важан тренутак одрастања својих синова принц и принцеза не пропуштају

Из времена када је престолонаследник ишао на посао у Лондону

КАРАЂОРЂЕВИЋИ У ВРТЛОГУ 21. ВЕКА (5)

СПРЕМАН САМ ДА БУДЕМ КРАЉ!

Престолонаследник Александар објашњава зашто би монархија била добра за Србију и да то не значи прављење некаквог новог центра моћи, већ „стабилност, континуитет и јединство” земље

СРЂАН ЈОКАНОВИЋ

У првим наставцима нашег серијала о дешавањима у породици Карађорђевић, на прагу новог миленијума, пратили смо живот принца Александра, сина последњег југословенског краља Петра Другог, сазнали шта он мисли о рехабилитацији чланова његове породице и закону који треба да омогући враћање имовине и на који начин би она могла да буде подељена у оквиру фамилије.

Причао нам је о томе како су његови преци, он сам, али и његова деца увек радили и зарађивали за свој живот, да нису никада ни видели некакве златне полуге о којима у делу јавности постоји мит, нити су икада живели од било каквог блага Југославије и Србије. Истиче да су они увек давали овом народу, а не узимали од њега, и да тако поступају и данас.

Никада није пожелио да се освети било коме, чак ни онима, каже, који су његову породицу осудили на прогонство. Сусретао се са члановима породице Броз, данас позива на заједништво свих наших грађана, без обзира којој вери или идеологији припадају. У добрим је и пријатељским односима и са црквом и са војском и са политичарима, а његови пријатељи су многе значајне и утицајне личности и државници из целог света.

Престолонаследник Александар и патријарх Иринеј са генералима Војске Србије на освећењу војне капеле при Штабу Команде за обуку коју је изградио краљ Александар Први (слика горе)

Потпуно се посветио представљању Србије у свету и света у Србији, објашњава нам током разговора у двору на Дедињу. У томе има неизмерну помоћ принцезе Катарине која је без престанка на састанцима и телефонским везама ради организовања достављања помоћи угроженима у нашој земљи.

Од некретнина до крава

Чиме се бавила ваша супруга пре него што вас је упознала?

Брачни пар
Карађорђевић
са Кофијем
Ананом

➤ - Она је, најпре, имала добро образовање. Школовала се у Грчкој, Швајцарској и САД. У Америци се бавила продајом некретнина и када сам је упознао имала је неколико таквих пројеката којима се бавила. Тада је, рецимо, окупљала инвеститоре да уложе у изградњу једног тржног центра. То је било занимљиво и добро јој је ишло. Пошто смо се венчали, постала је заинтересована за хуманитарне акције и основала је своју фондацију "Лајфлајн" са којом је помагала људима у Србији, Црној Гори и Босни још током деведесетих година, и пре него што смо дошли овде да живимо. Такође је са једним својим рођаком из Грчке развила послове у Индији где је увозила краве које су у Индији свете животиње. Због тога што је у многим крајевима те велике земље вода нездрава за пиће, млеко крава се готово искључиво користи у исхрани беба и деце.

И њена деца су развила сопствене послове?

- Јесте. Њен син Дејвид је у свету банкарства и радио је за веома значајне финансијске институције у Њујорку, Лондону и Монаку. Бави се продајом и промоцијом тих компанија које инвестирају новац у различите послове. Дејвид је веома умешан у томе. Алисон, ћерка моје супруге, бави се различитим пословима, а највише продајом преко Интернета. То је врста продаје која јесте и није слична ономе што ради компанија "Амазон". Такође, издаје часопис "Балкан Бизнис Вјуз" који има много претплатника и спонзора и где можете да се информишете и упознате пословне прилике у свим земљама југоисточне Европе.

Не узимам посао председнику Николићу

Где живе деца принцезе Катарине?

- Дејвид у Монаку, а Алисон у Солуну, али често долази да нас обиђе. Јако верује у то да целом региону треба помоћ и бржи опоравак. Нико од нас не

седи и не чека да му неко нешто поклони или да се нешто деси, већ ми сви радимо и другима дајемо, највише онима којима је помоћ неопходна.

Не чекате да се нешто деси, кажете, али, ако се нешто, ипак, деси – да ли сте спремни да постанете краљ?

- Чујте, има много тога да се уради. Прво, сви треба да знају да краљ не тражи моћ, већ да краљ постоји због континуитета, стабилности и јединства државе. Исто тако, народ треба да зна да влада у парламентарним монархијама постоји и ради исто као што то чини и данас. Монарх је ту да буде неутралан и да поштује све грађане и политичке странке. Имати монарха у Србији не значи да он краде посао, рецимо, председнику Николићу, кога ја веома ценим као политичара. Он је сада у првом мандату и може да буде изабран и у другом, али не и у трећем. После тога, ипак, може да буде изабран и за премијера и ту нема краја. Практично заувек. Разлика је у томе што тако може да се влада

Са Билом
Гејтсом

Са Нелсоном
Манделом

Принц
Александар
са рођаком,
црногорским
принцем
Николом
Петровићем

Принц
Александар
и принцеза
Катарина
у друштву
принца
Алберта од
Монака

вечно, али увек уз скупе изборне кампање. Сваки бивши председник захтева скупо обезбеђење, свакоме треба одговарајући смештај, а ја већ живим у овом објекту који је мој деда изградио, у овом двор, и никакви велики трошкови на рачун пореских обвезника не би били потребни.

Има нешто и у традицији?

- Управо сам то желео да кажем. Србија је одувек била монархија, осим у периодима када су нам окупатори отимали и земљу и монархију. Краљевине су данас најнапредније државе на свету, што можете да видите и у угледном часопису "Економист" који саставља листе најуспешнијих земаља света у разним областима привреде и развоја. И то се не односи само на европске монархије, стандардно доброг животног стандарда, попут Норвешке, Шведске и Данске, или земаља, попут Холандије или Велике Британије, већ и на азијске државе, рецимо. Јапан је монархија, царевина. Тајланд је ту, Камбоџа, Брунеј, па и Аустралија и Нови Зеланд.

Значи, да резимирамо, хоћете да кажете да сте спремни да будете краљ Србије?

- Јесам!

(Наставак у следећем броју)

Једна од породичних фотографија Карађорђевића у двору на Дедињу

Престолонаследник воли да се дружи са народом

